

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

לילות הזהב

"האט קומען די גילדערנע נעכט!!!" - "הנה באים לילות הזהב", היה חוזר בלהט רבי לוי יצחק בנדר על אמרתו הידועה של הרה"ק רבי פנחס מקוריין. מדי שנה, בתחילת החורף, היה שב ומזכיר את סגולתם הנפלאה של לילות אלו. "לילות זהב" כינה אותם רבי פנחס, בהתכוונו למכרה הזהב הרוחני שניתן לרכוש בכל לילה מלילות ארוכים אלו.

"שמעתי בשמו של רבינו הקדוש", - כותב רבי נתן, "שעיקר עבודת איש הישראלי הוא בחורף, לקום בחצות לילה" (שיחות הר"ן שא). עבודה נשגבה ושכרה המופלא בצידה: "חצות הוא מסוגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים" (ליקוטי מוהר"ן ח"א קמט), בכוחה של קימת חצות לבטל קיטרוגים, למנוע צרות ולהחיש ישועות.

בחצות הלילה מתעוררת במרומים עת רצון מיוחדת במינה שנמשכת כשעתיים, בעת רצון זו עומד הקב"ה יחד עם כל נשמות הצדיקים ללמד זכות על ישראל. השכינה הקדושה עומדת אז ומתגעגעת לבניה שגלו ממקום קדושתם. זה הזמן המובחר בו צריך לקום ולהשתתף בצערה, להתעורר בגעגועים אל אבינו שבשמים, לעורר רחמים על הגלות הכללית וגם על הגלות הפרטית שגרמה לנו להתרחק ממקור קדושתנו, על המוח שלנו שהיה אמור להיות מקום משכן למחשבות קדושות, ולדאבון לב הוא שומם - "שועלים" הילכו בו.

מי שמתעורר ומתפלל באותו זמן, אינו עומד יחיד, מולו עומדת כאמור השכינה הקדושה עם כל פמליית הצדיקים שבגן עדן ומרעישים עולמות על גאולתו. זוהי עצה עמוקה ונוראה ששווה זהב, תרופת פלא שאסור להחמיץ. מן הכבדות הנוראה שהיצר מפיל על קיום עצה נשגבה זו, אנו יכולים ללמוד על רום ערכה וסגולתה, אך אסור לנו להיות שותפים לעצת היצר הזאת, עלינו להתחיל לפחות לקיים עצה זו, לכסוף אליה, להתפלל עליה ולנסות להתרגל בהדרגה לקיומה.

התחדשות

שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

מכון 'לב הנחל' מגיש את הספר 'שבחי הר"ן ושיחות הר"ן בעריכה חדשה ומפוארת, באותיות גדולות, עם מאות תיקונים, תרגומים ללשון הקודש, הוספת מראי מקומות והגהות רבות על פי כתב יד ודפוס ראשון, בתוספת השמטות שונות ושיחות מספר 'חיי מוהר"ן' הקשורים לשיחות הר"ן.

בסוף הספר - 'ליקוטי עצות' מסודר לפי סדר השיחות, מפתח ערכים ואישים, 'פיתוחי חותם' וקובץ הערות מהודש, מפתחות חדשות לתנ"ך, ש"ס, מדרש, זוהר וספרי רבינו.

כן הוציא המכון לאור את הספר 'כוכבי אור' באותיות גדולות, עם מבוא לתולדות המחבר, משפחתו וספריו. ובסופו - מכתבים מרבי אברהם ב"ר נחמן, תוספת השמטות משיחות וסיפורים, ומאמר חשוב: 'אורו של אברהם'.

כמו כן נדפס מחדש הספר 'שארית יצחק' על רבי יצחק ברייטר, עם הקונטרס 'מדרכי הצדיק' מתלמידו ר' מרדכי גלניק.

להשיג במכון 'לב הנחל' להדפסת והפצת ספרי רבינו הקדוש מברסלב, ת.ד. 5920 ירושלים, טלפונים: 052-7653662, 02-5712385

הנחה לבתי כנסת ולכמויות גדולות, בירושלים - חנות ספרים 'ברסלב' מאה שערים 110 וחנות ספרים 'עין יעקב' שוק מאה שערים. בבני ברק - כולל ברסלב רחוב אלשיך 5.

חצות הלילה היא העת בה החושך בשיאו, הלילה שרומו על כוחות הרע, מגיע בנקודת חצות לפסגת שליטתו, ואז - מי שלא נכנע לחושך ומייחל למצוא את האור הנסתר, מקבל סיוע שמיימי מופלא.

עבודה קדושה זו נותנת כוח לנצח במלחמה הפרטית עם היצר, והיא, לחפש ולמצוא ולעורר את ה"נקודה הטובה" החבויה בינות לאלפי שכבות האופל המכסים על המהות האמיתית שלנו. כאשר אדם רואה שכל כולו מכוסה ברע, רצונותיו מושכים לכיוון שלילי, ומעשיו גם כן רחוקים מטוב - עליו להתאמץ ולחפש את הנקודה הטובה שעדיין מפעמת בו, את הנקודה שבה הוא עדיין קשור לבוראו, לחפש את הפעמים בהן זכה להתאחד עם בוראו על ידי מצוה כלשהי. ככל שיצליח לעורר את נקודת הזכות שעדיין נמצאת בו ולשמוח בה, כך יפתחו לפניו שערי תשובה; ככל שיצליח לדחות את רגשי הייאוש ולעורר בקרבו את התקווה, כך יוכל באמת לצאת מחומות החושך והטומאה שמסבבים אותו (לקוטי מוהר"ן רפ"ב).

אולם, כדי לקבל את הכוח לחפש את הנקודות האלו, צריך להשתמש בעצת הקימה בחצות לילה, בתוקף החושך, כאשר נדמה שהרע שולט במלוא עוון, אז - ודוקא אז - חייבים להתגבר לחפש ולהתגעגע. כאשר

אדם מתאמץ אז בתמימות ומנסה לחפש את הטוב שבו; כאשר הוא מתאמץ שלא להיסחף אחר רגשות התיעוב שהוא חש כלפי עצמו אלא מאמץ שבשמיים עומד עתה אביו הרחום ובוכה על שהתרחק ממנו ושהוא יתברך בוכה עליו מפני שהוא הרי כן יודע את הטוב הנפלא שגוננו בו - הריהו מקבל כוח עליון למצוא את אותן נקודות אור שעל ידם יוכל לשוב בתשובה שלמה.

בזכותם של תמימי לב אלו שיתעוררו לקום בחצות הלילה ויתאמצו לשבר את חושך הלילה הפרטי, תבוא גם הגאולה הכללית, בה תתגלה לעין כול זריחת שמשם ויקרת ערכם של ישראל.

(עפ"י לקוטי הלכות, השכמת הבוקר א)

...בחצות הלילה מתעוררת במרומים עת רצון מיוחדת במינה שנמשכת כשעתיים, בעת רצון זו עומד הקב"ה יחד עם כל נשמות הצדיקים ללמד זכות על ישראל. השכינה הקדושה עומדת אז ומתגעגעת לבניה שגלו ממקום קדושתם...

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
א	ב	ג	ד	ה	ו
שבת	ו	קד.	קלו	קנה-קנו	סד
א	ז	קד:	קלה	קנה-קנה	סה
ב	ח	קה.	קלט	קנט-קס	סו
ג	ט	קה:	קמ	קסא-קסב	סז
ד	י	קו.	קמא	קסג-קסד	סח
ה	יא	קו:	קמב	קסה-קסו	סט
ו	יב	קז.	קמג	קסז-קסה	ע

אוצרות ברסלב

02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית שמש
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
bra Slav@actcom.net.il

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

להרים קצת את העיניים

ומחזיק מטבע קטנה קרובה לעיניו, כל כך קרובה, כל כך צמודה עד שהיא מסתירה את ההר הגדול שלפניו. כך עיני העולם, ובראשם טרדת המוון, הם אמנם קטנים ופעוטים, אך לפעמים כל כך קרובים לאדם עד שהם מסתירים ומשיכחים ממנו את המציאות האמיתית והנצחית של העולם.

מכאן – לפיתרון:

כמו במשל, שבו אפשר בקלות לסלק את המטבע ולראות את ההר שממול, אם רק רוצים, כך גם בחיים שלנו, אם רק נרצה, נוכל להעביר את מבטנו מכל העיניים שנדמים לנו החופים ולוחצים, ולהתבונן לרגע על התכלית של החיים, על השגחת ה' בעולם ועל הדברים החשובים באמת. או אז נגלה עולם שלם, מלא וגדוש בחוויות רוחניות.

כמובן צריך, ואפילו מצווה, לאכול, לישון, להתפרנס, לדאוג למשפחה ולילדים, וכן הלאה, אבל אם נתרגל להרים את העיניים ולהסתכל מעבר ל'מטבע' המסתירה, נגלה לפתע שכל קנייה במכולת היא מצוות עשה של חסד, כל פרוטה שמרוויחים היא הארת פנים מהקב"ה, וכל צ'ק שחוזר או דו"ח חנייה הוא חסד נפלא מבורא העולם שקורא לנו: "שובו אלי ואשובה אליכם"!!!

רק להרים קצת את העיניים.

כלפי מה הדברים אמורים?

החיים שלנו מלאים וגדושים רצונות, תקוות, הצלחות, שמחות, הנאות, הרגשות וסיפוקים. אך גם פחדים, חששות, כישלונות, ספקות, עצבות וצער. העלילה בחיינו איננה פוסקת לרגע, אפשר להיות שקועים בעולם הזה וטרדותיו, מבלי שיעלה בכלל על הדעת שיש עוד עולם. אנחנו ב"ה מאמינים שיש עוד עולם וכי העולם הזה הוא רק פרוזדור, אבל... כמה מאיתנו באמת מרגישים כך? כמה מאיתנו חשים ציפייה לקיום כל מצווה ושמוחה בקיומה? כמה מאיתנו חשים תשוקה לקרבת ה', יראה ממנו ואהבה אליו? עד כמה מושגים אלו ודומיהם "מדברים" אלינו ועד כמה הם מוחשים בשבילנו? איזה יום מוגדר אצלנו כ"יום מוצלח" - יום שבו התחוקנו בתורה ובתפילה או יום שהרווחנו בו עוד כמה שקלים...?

איך זה קורה? הרי כולנו יודעים שכל העולם הזה חולף כצל עובר, ורק התורה והמצוות קיימות לנצח; כולנו יודעים שכל עינינו העולם - בידי שמים, וכל העסקים והפעולות שלנו - הם לצאת ידי חובת ההשתדלות ותו לא - אך ייתכן שכל העיניים הקטנים האלה מסתירים עד כדי כך את התכלית שלנו בעולם!?

התשובה פשוטה: כל העיניים הקטנים האלו, פשוט קרובים אלינו מאד, אנחנו כל כך מורגלים לחשוב עליהם ולהתעסק בהם, עד שיש בכוחם להסתיר ולהעלים.

המשל מוסיף להסביר את העניין: אדם עומד מול הר גדול

"התורה גדולה ורחבה, רק שהורת הקטן, שהוא העולם, עומד בפני העיניים ומונע מלראות אור הגדול של התורה; ולכאורה קשה, אך יוכל דבר קטן כזה להפסיק ולהצוין בפני דבר גדול כזה?... אך הוא כמו מטבע קטנה - אם תחזיק אותה נגד עיניך, ימונע מלראות הר גדול, אף על פי שההר גדול אלפים פעמים כמו המטבע, אך מחמת שהמטבע עומדת נגד עיניו, הוצצות בפני ראיית העיניים. אבל בקל יוכל לסלק המטבע, ותיכף תראה ההר הגדול".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א קיג)

"האם שמעתם פעם מומני מוסר?" שאל רבינו את אנשיו - - -

אכן, רבינו אינו מטיף מוסר, כדרך המגידים שמוכיחים בשער ומתריעים על הפרצות והחטאים של הדור. כידוע, הבעש"ט לא הייתה דעתו נוחה מצורה זו של תוכחה, שבה מפרטים ומדגישים את הנפגמים והקלקולים.

ואף על פי כן מוסיף ר' נתן, כל דבריו של רבינו מלאים תוכחה ומוסר למעין ולמתבונן בהם.

הא כיצד?

התורה שלפנינו משמשת דוגמה מצוינת למענתו של ר' נתן; במבט שטחוי יש כאן שאלה ותשובה, משל ונמשל, פירוש נחמד על פסוק, אבל למתבונן יש כאן מוסר נוקב, מעורר ומועזע את האדם משאננותו, ועם זאת אינו מייאש, אלא בדברי התוכחה עצמם טמון התיקון.

בעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי ישראל קרדונר

באותם ימים היו ספרי רבינו יקרי המציאות, ורבי ישראל קרדונר הדפיסם שוב ושוב, כשלאורך כך הוא נודד בדרכים וחוסך מפת לחמו.

בשנת תרע"ט השתוללה מגיפה נוראה בטבריה, בה התגורר אז, בנוסף התרגשה צרה נוראה מזו, האנגלים כבשו את ארץ ישראל והחידורו תרבות זרה בקרב רבים וטובים. רבי ישראל התרצה למסור נפשו כדי לבטל גזרות אלו.

לפני הסתלקותו למד תורה מליקוטי מוהר"ן, לאחר מכן אמר: 'איני דואג, כי אני הולך מן העולם עם זקן ופאות'.

ביום ט' בחשוון השיב את נשמתו המהורה ליוצרה.

רבינו יקדה בשרעפיו, וזו ניצתה בלבם לכל ימי חייהם.

מ'תבודד' מופלג היה רבי ישראל קרדונר; ימים ושבעות ארוכים היה שוהה ביערות ובהרים, ושופך שיחו לפני קונו. כיסופיו הגדולים לגאולה השלימה ולתיקון העולם היו לוהטים, ונבעו מלבו הטהור בנחלי דמעות. רחוקים מיהדות, ואף אפיקורסים ששמעו את תפילותיו ממיס-האבן, חזרו בתשובה שלימה.

במרוצת השנים קיים את מאמרו הז"ל: "העמידו תלמידים הרבה". רבים קירב לדרך רבינו, אולם העמידם על רגליהם למען ילכו מעצמם בדרך הקודש. נוהג היה להביאם לאומן ולומר להם: 'מכאן ואילך המשיכו בדרך הסלולה לפניכם'. כתלמיד נאמן לא אבה שיהפכוהו לישות ביכות עצמה.

לימים עלה לארץ ישראל וקבע משכנו בצפת. יחד עם זוגתו (שנודעה כיג'טאלע די פרומע), אשת רבי נתן בייטלמאכער בזיווג שני) הפכו את ביתם לבית הכנסת-אורחים ודאגו ללינה ואוכל לעניים.

תלמידו החסיד רבי ישראל בער אודסר היה מספר בהשתאות היאך היה קם בחצות לילה, עוטף נעליו במגבת ופוסע חרש בין האורחים הישנים - החוצה לעבר מקווה האר"י ז"ל. לאחר טבילה היה יוצא להתבודדות ביערות, להשיח את לבו בינו לבין קונו.

בנעוריו, בעיירה טורנופול הגליציאית נכספה נפשו לבורא. אביו סוחר גדול היה, ומחסני סחורותיו היו מחוץ לעיר. כשיה מתבקש על ידי אביו לנסוע לשם ולהטעין עגלה בסחורה, היה משלחה ביד משרת והוא נשאר לבדו במחסנים הריקים ומתחנן לבורא שייזכה ליראתו ואהבתו.

ביום מן הימים מוצא הוא בחדרון הגניזה חוברת בשם 'תיקון הכללי'. לבו הצמא מתעורר באחת למקרא הבטחתו הנפלאה של רבינו לכל הפוקד את ציונו, והוא מחליט לנסוע לעיר ברסלב ששמה מופיע בקונטרס המופלא.

נדודים מפרכים עוברים על העולם עד שהוא מגיע לברסלב, משם המשיך לאומן וקיים ברנשי קודש את הנאמר בחוברת ה'תיקון הכללי'. החסידים באומן כיוונו אותו לעיר טשערין, שבה חיו כמה מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, שם זוכה הנער לקבל את תורת רבינו מפי הגה"ק רבי נחמן מטשערין. לאחר ימים מספר פונה אליו הרב מטשערין בענוותנותו: "לצערך, לא זכיתי לשמש את מוהרנ"ת בשלימות הראויה; אם חפץ הנך להתקרב לפני ולפנים לדרכי רבינו, לך אל מחותני רבי משה ברסלב".

הוא נכנס בצל קורתו של רבי משה ברסלב, וזה האציל עליו מאורו של רבינו. באותם ימים הגיע לר' משה נער נוסף, הוא החסיד הגדול רבי שמשון ברסקי. שני הנערים זוכים להרוות צימאונם אצל תלמיד מובהק זה, שאישו של

נקודה

התאוות הן בקרני שמש בבית השוק -
נדמה שניתן לתפוס אותן,
אבל אין בהן כלום...

(עפ"י שיחות הר"י 1)

הדמעות שקרבנו רחוקים

אותו תלמיד חכם רחוק היה ממהלוקת ולמרות שלא נתקרב לדרך רבינו, התרחק ממהלוקת כמפני אש, מה עוד מהלוקת על אנשים ישרים יראי ה' אשר כל עצם ההתנגדות להם מקורה בעולם השקר.

פעם אחת פגשו אותו המתנגדים ופתחו עמו בשיחה. בתוך כך נענה אחד מהם ואמר:

"הלא דר אתה בשכונת לחיים הנגר, מן 'הכת', ובכן משתדל אתה להצטרף צעדיו כפי המגיע לו?"

הביט בהם והוא במבט ממושך ושתק. כיון ששתק, דחקו בו המתנגדים לומר מה שיש לו לומר; הם קיוו מאד כי כאשר יפתח פיו, ירחיב בגנותו של הנגר וגם יספר להם במה הוא מנחה, אבל כאשר ההוא עמד בשתיקתו, שאלוהו בקוצר רוח:

"הייתכן כי אינך עושה מאומה?! והלא נאמר 'זבערת הרע מקרבך', ואיך תוכל לשאת פניך ולומר שלום עלי נפשי כאשר אינך מסייע לנו במלחמתנו?"

הביט בהם שוב, אחר פתח פיו ונענה כנגדם:

"איך אתם מעיזים לפגוע ברי' חיים?! והלא שכנו אני ובקי מעט בתהלוכותיו. מה אומר לכם? כשמגיע חצות הליל ולאוזני מגיעות זעקותיו באמירת תיקון חצות, קופץ אני ממיטתי ומתחיל לסובב אנה ואנה בחדר בשברון לב וכיסופים; ומה חושבים אתם, כי אוכל לעולל רע לאיש כמותו?!"

שמעו המתנגדים את דבריו, ראו את פניו המתלהטות ונשמטו מלפניו...

נקל להבין כי הידרדרותו המבישה גרמה לאביו ירא ה' עוגמת נפש בל תתואר. ובמסתרים שופך היה דמעות לה' שייתן בלב בנו לשוב לצור מחצבתו כבימי קדם.

והנה, לא ארכו הימים ובנו של ר' חיים החל להתקרב בחזרה, עד ששב בתשובה שלמה. השינוי לטובה שימח מאד את יודעי ומכירי בית אביו, ופעם אחת כאשר ראה אותו אחד מאנשי שלומו וראה שב דרך המלך, ניגש אליו ואמר לו בחום:

"מה שזכית להתנתק מן החיצונים ולשוב אל אלוהיך, אינו אלא בעבור דמעות אביך שלא פסקו" - - -

בימי התלאות של מוהרנ"ת, כאשר מתנגדים צרו עליו מכל עבר, הציקו לו בכל מיני הצקות ונטפלו אליו חדשים לבקרים בהתנכלויות שונות - משכו לרשתם אנשים חשובים כדי לתת תוקף לדרכם הנלוזה.

בקרבנו של ר' חיים דר יהודי חשוב, למדן וישר דרך, שלא נמנה עם חסידי ברסלב, אלא להיפך, מקורב היה למתנגדים. המתנגדים עלו על איש מורם מעם זה אשר מקורב להם, ובאסיפותיהם החליטו לרתום אותו לניגוח מוהרנ"ת ואנשיו.

ר' חיים סטאלער (= הנגר) משוחח היה תדיר עם גופו... "ראה", אמר לו, "והתבונן - הנה עומד כאן בול עין, ללא נפש ורוח, עין מוגושם ועבה, וכשאני נוטלו ביד, יכולני לחצוב ולעשות ממנו כלי מפואר! והוא מקבל בהכנעה את מעשי ידי, שותק ודומם ואינו מתנגד כלל! ואתה גופי, שיש בך נפש ורוח, מדוע לא אוכל לעשות ממך כלי מחזיק ברכה, משכן לשכינה? כי גם לך גופי, יש תקווה, כאשר תיתן למטפל לעדן אותך!"

דיבורים מעין אלו דיבר ר' חיים בעת עמדו בכוך מלאכתו, מנסר ומדביק, מקציע ומיישר, חוגג ומזוגג.

מובן מאליו כי ר' חיים סטאלער לא נמנה עם יושבי המזרחי ולא הלך בגדולות. מוהרנ"ת אף התבטא פעם אחת אודותיו כי הוא כמו התמים והפשוט אשר רבנו דיבר בשבחו.

עוד סופר, כי כאשר ההשכלה החלה לעשות שמות בכרם בית ישראל, נלכד לוי יצחק, בנו של ר' חיים, ברשתם, ולדאבון לב אביו החל לנטות ולהתרחק מדרך הישר. הגיעו הדברים לידי כך שהחל לזלזל וללגלג על מנהגים שיסודם בהררי קודש.

השבוע לפני...

השבוע לפני 205 שנה

■ שבת פרשת נח, שנת תקס"ה - שמחה בבית רבינו.

בתחילת חודש חשוון התקיימה חתונת בתו השלישית של רבינו, הצדקת מרת מרים, ובעלה רבי פינחס, בנו של הגאון רבי אריה לייב סג"ל אבד"ק וולוק'שיסק, שהיה מגדולי תלמידי המגיד ממוז'ריטש.

בשבת שלפני החתונה (פרשת נח - ר"ח חשוון), התקיים בעיר ברסלב ה"פארשפיל" - אירוע משמח שפתח את החתונה, והשמחה הייתה גדולה.

בספר 'חיי מוהר"ן' (ק"י) מתאר רבי נתן באריכות את השבת המרוממת: "בשבת שלפני החתונה, היה רבינו ז"ל מרקד כל היום כולו. וריקודיו כאלו לא נראה מננו בשום פעם כמותם, כי אז היה מרקד כמעט כל היום. ומה שהיה אז באותו השבת אי אפשר לבאר ולספר. ואמר אז התורה 'ויאמר ה' סִלְחָתִי פְּדֵךְךָ' (ליקוטי מוהר"ן קעז). ואני פסקתי אז לומר קדיש על אמו זכרונה לברכה (נפטרה ביום ב' בכסלו תקס"ד). ואז אמר בהתורה: 'יתגדל ויתקדש שמיא רבא' כנדפס בהראשי-פרקים (ליקוטי מוהר"ן שם). וגדל השמחה שהיה אז - אי אפשר לספר. אשרי מי שראה זאת!"

בהמשך דבריו מתאר רבי נתן את השירה הנשגבה באותו מעמד: "והיו מוזמרים אז ניגון נאה והתערורות של יראה. והוא רקד על-ידי זה הניגון, כי כן היה דרכו על פי רוב לרקוד על ידי ניגון של התערורות ויראה. והניגון ידוע אצלנו (זה הניגון שבו שרים עד היום חסידי ברסלב את הקטע 'חדשהו' שבברכת החודש - בשם רל"י בנדר). ואמר אז, שהניגון הזה הוא ניגון קריאה וכוונתו, שהם הבעל על ידי ניגון זה שיתקבצו כולם על החתונה, היינו שקורין כל נשמות המתים הצדיקים הקדושים של משפחתו, שהם הבעל שם טוב ז"ל וקונו רבי חנמן (מהורודנק) ז"ל ואמו הצדקת ז"ל, שכולם יבואו על החתונה, כמבואר בזהר הקדוש (פרשת פינחס, ריש ע"ב) שבשעת החתונה מתקבצים כולם."

לאחר שבת נסע רבינו ז"ל מערבה, אל העיר וולוטישיסק השוכנת על גבול רוסיה-גליציה. לנסיעה הצטרפו בני המשפחה, וכן מספר חסידים, ביניהם היה רבי שמואל יצחק רוזנפלד רבה של טשערהרין (ראה 'זככי אור' שיחות וסיפורים, כרך שישי, אות ו'). גם רבי נתן, תלמידו הגדול של רבינו, התבקש על ידי רבינו לנסוע אתו לחתונה. וכך הוא מצייין ביומנו (ימי מוהרנ"ת ה'): "ואני זכיתי לנסוע עמו על החתונה לקהלת ולטשיסק, כאשר פקד עלי". שם, בעירו של המחותן הדגול, התקיימה שמחת הנישואין, במעמד צדיקים וחסידים רבים שנהרו מכל עבר אל החתונה הנפלאה."

לחידודא

חידה מס' 26

איזה סיפור ב'סיפורי מעשיות' סיפר רבינו במוצאי שבת פרשת נח לפני 200 שנה?

לחשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-99-50000. לאחר בחירת שפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה עם שם, כתובת ומס' טלפון. בין הפותרים נכונה עד יום שני בשעה 12 בלילה, תיעוד הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪.

הפתרון לחידה מספר 25:

איזו 'תורה' ב'ליקוטי מוהר"ן' נאמרה בליל 'שבת בראשית' לפני 200 שנה, ולמי רמזה? זוהי תורה סז שבליקוטי מוהר"ן חלק ב' שנאמרה על ידי רבינו בליל שבת בראשית שנת תק"ע, ובה רמז רבינו, בדמעות, על הסתלקותו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב, עוד בטרם הגיעה השמועה על כך.

זכז בהגרלה לחידה מס' 24:

משפחת שפירא, החומה השלישית 7 ירושלים בזכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים.

"כֹּל הַחַיָּה אֲשֶׁר אֵתְךָ מִפֶּלֶל בְּעוֹף בְּעוֹף וּבְבִהֵמָה הַיָּצֵא אֶתְךָ"
(בראשית ח"ז) - "אם אינם רוצים לצאת, הוציאם אתה" (רש"י).

כל מי שרוצה להתקרב לה' היה שמח ומרוצה לעסוק כל ימיו רק בתורה ותפילה ובעבודת ה' מבלי להתעסק בענייני העולם כלל, אבל רצון ה' הוא שנעבוד אותו הן בתורה ותפילה והן בענייני העולם, כי הרי התורה לא ניתנה למלאכי השרת אלא דווקא לבני אדם שנמצאים בתוך העולם הזה ועוסקים, ודווקא זוהי שלמות העבודה - שעוסקים גם בענייני העולם וגם שם זוכרים את ה' ובכך מקדשים את כל העולם כולו.

לכן נאמר לנח שיוציא את בעלי החיים מהתיבה בעל כרחם, גם אם לא ירצו לצאת; ומדוע לא ירצו לצאת? כי תיבת נח הייתה אי של קדושה בתוך טומאת דור המבול ושררה שם השגחה מופלאה, שכל החיות שבעולם הצליחו להיכנס לשם, עם כל מזונם, ולא פגעו זה בזה ולא ניזוקו שנה תמימה. כך שאפילו החיות הפכו לרוחניים יותר, וכשהיו צריכים לצאת מהתיבה הייתה זו בשבילם ירידה, לחיות בעולם השפל הזה, לכן הן לא רצו לצאת והיה צורך להכריח אותן, כי כך הוא רצון ה' שנעבוד אותו גם בעולם הזה.

(ליקוטי הלכות, שבת ז, סט)

"וַיְהִי כֹל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים" (בראשית י"א א') -
"נעלה לרקיע ונעשה עמו מלחמה" (רש"י).

האם כוונתם של בוני המגדל הייתה להילחם עם הקב"ה כפשוטו? האם היו שוטים עד כדי כך, שמצד אחד האמינו בבורא עולם ומצד שני חשבו שאפשר להילחם עמו?

ובכן, כוונתם הייתה להילחם עם האמונה בה', ורצו לנצל את כוח הבחירה שניתן להם, להשכיח את שמו יתברך מהעולם, ולא תשרה שכנתו בעולם. ואכן, אלמלא היו מתבלבלים, היה זמנם עולה בידם, כי הם היו מאוחדים במטרתם, ולאחדות יש כוח גדול.

ומידה טובה מרובה, כאשר בני ישראל מתאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות, והם מאוחדים באמונה הקדושה, כוחם גדול להשרות את השכינה הקדושה בעולם!

(ליקוטי הלכות, בית הכנסת ו, ט)

שאלה:

מדוע נוהגים בברסלב לומר לפני התפילה
"הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים?"

תשובת הרב נחמן טיקולסקי:

ההתקשרות לצדיקים הינה יסוד מרכזי בעבודת ה', והיא כוללת את רוב המצוות התלויות בלב, כגון מצות האמונה ("וגם כך יאמינו לעולם" הנאמר על משה רבינו ועל כל הצדיקים הבאים אחריו), מצוות יראת ה' ("את ה' אלוךך תירא" - לרבות תלמידי חכמים. פסחים כב ע"ב) "ובו תדבק" ועוד.

כל המצוות הכרוכות בהתקשרות לצדיקים, הינן ענפים למצוות התלויות בלב: אמונה, אהבה, יראה וכיוצא בהן. עם זאת, מצות ההתקשרות, אע"פ שהיא כלולה מכולן, הינה בעיקר ענף למצוות הבטחון בה' וההישענות עליו עד כדי הפקדת כל כולו בידו יתברך בבחינת "בידך אפקיד רוחי".

כי כך היא מצות ההתקשרות, שיהא התלמיד מאמין ובוטח ברבו, נשען ונסמך עליו בלב שלם ומוסר לו את כל כולו: ליבו, מוחו, נשמתו, ואין צריך לומר גופו וממונו, עד שיחשב אצל רבו כענף באילן החש את כל המתרחש עם האילן (ליקוטי מוהר"ן ח"א סו) וכעת ביד הסופר (ספר המידות, גאון ח"א ט"ו).

מחשבות אלו נוטעות בלב האדם אהבה לרבו, ורצון להיכלל בו ולהתמסר אליו בתכלית, עד שהוא הופך לחלק ממהותו (ליקוטי מוהר"ן ח"א קכט).

כל קיום התורה תלוי אפוא בהתקשרותו של אדם לצדיקים, ובלעדיה - "אין ממש בעבודתו, והיא כמו שמעקם עצמו ומתדמה לחבירו, כקוף בפני אדם" (שיחות הר"ן קיא).

הרבה דיבר רבינו במעלת ההתקשרות לצדיקים, אך כדי לסבר את האוזן נאיר נקודה אחת:

בליקוטי מוהר"ן ח"ב ז מזכיר רבינו שמצות תלמוד תורה שקולה כנגד כל המצוות כולן, ומוסיף שאי אפשר לקיימה את התורה כראוי ללא התקשרות התלמיד לרבו, כי חכמת התורה רחבה ועמוקה מני ים, ומועצם עומקה ודקותה, אין ביכולת כלי הדיבור והמעשה לבטא אותה, עד שכל דבריה הנאמרים ונכתבים, נחשבים לרמזים בעלמא ביחס לעצם מהותה וכוונתה.

לכן אי אפשר להגיע לכוונתה הפנימית והאמיתית של התורה, ולכוון להלכה, בפרט בענייני השקפה ורגש, אלא על ידי התקשרות בלב ונפש אל הרב, שאז, כמו שמסביר האריז"ל, נתעבר בו ניצוץ מנשמת רבו ומסייע לו, על ידי שמשיע בו חכמה, דעת והשגה.

כמו כן קיום כל המצוות - ההתקשרות בלב ונפש אל הרב מעלה ומרוממת את האדם מעלה מעלה, הרבה מעבר למה שהוא ראוי ומסוגל מצד מעשיו. ביכולתה של ההתקשרות להוציא ולהפרישו לחלוטין מתאוות העולם הזה (ליקוטי מוהר"ן ח"א קלה, קעו), לגרום למחילת עוונותיו ושיהפכו לזכויות (שם ח"א ה), ליישר את דרכו אל תיקונו האמיתי שעבורו ירד לעולם ולהביאו למדרגות רמות, עד למדרגת רבו ממש (שם ח"א סו). בעיקר מועילה ההתקשרות לאדם אחרי פטירתו מהעולם, שאז יכול הצדיק לעשות לו טובות גדולות ונפלאות, גם אם מצד מעשיו הוא ראוי ח"ו לרדת שחת (חיי מוהר"ן קב ועוד).

כיצד מגיעים לכך? כשם שאי אפשר להגיע לאהבת ה' אלא על ידי לימוד תורה וקיומה (ספרי), כך אי אפשר להגיע להתקשרות לצדיקים אלא על ידי לימוד תורתם וקיום עצותיהם, כמו כן על ידי השתטחות על קבריהם של צדיקים שעניינה הוא התדבקות רוחו של המשתטח ברוחו של הצדיק (ליקוטי הלכות בה"ר ג).

המקור לאמירת "הריני מקשר" הוא בליקוטי מוהר"ן ב ו-ט, וכן בשיחות הר"ן רצו. אמירת הריני מקשר היא בבחינת 'אתעוררת דלתנא' (=התעוררות מלטה) לעיקר ההתקשרות, כמו אמירת "לשם יחוד" וקבלת מצות "ואהבת לרעך כמוך" שנהוג לאומרה לפני התפילה.

דרכי צדיקים
חינוך עובד נשמתו
נרשמים לקבוצות החורף!
מגוון מסלולים מרתקים
במחירים מיוחדים,
ההרשמה בעיצומה.

**החלה ההרשמה
לנסיעות שבת חנוכה!**

ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522

24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מידעון

אצרות ברסלב	
לשמיעת שיעורים בשפות שונות	02-9950000
באררה"ב	(1)718-8552121
חנות ספרי ברסלב עין יעקב	
מול טיטובלאך מאה שערים ירושלים	02-5829171
לב לנער	
אגף שיבוץ בישיבות	02-9928999
דרך צדיקים - חוויה עם נשמה	
נסיעות לקברי הצדיקים באירופה	02-5410100 (ארצי)
חנות ספרים ברסלב	
מא"ש 110 ירושלים	02-6286823
חדר ספרי ברסלב	
אלשיך 5 בני ברק	052-7653662
הרב דוד קרמ-מוהל מוסקר	
מוהל בית החולים "ביקור חולים" בעמח"ס "מסורת הברית"	052-7656777